

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาหลักที่ต้องการศึกษาและความสำคัญของเรื่อง

มูลนิธิโครงการหลวงได้ส่งเสริมการเลี้ยงแกะพันธุ์ชน ในพื้นที่สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ หน่วยย่อยผาตั้ง ซึ่งส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อผลิตขนแกะ และแกะขุน ซึ่งพบว่าปัญหาหลักของการเลี้ยงแกะ คือการขาดแคลนอาหารหยาบคุณภาพดี โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง จำเป็นต้องมีแหล่งอาหารหยาบสะสมไว้ใช้ ปัจจุบันมีการใช้หญ้าแห้งและพืชหมักเป็นอาหารหยาบในช่วงฤดูแล้ง แต่การใช้หญ้าแห้งมักมีปัญหา เรื่องความน่ากินทำให้สัตว์กินได้น้อย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิต ดังนั้นการให้พืชหมักจึงเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของอาหารได้ เนื่องจากมีความน่ากินสูง (มีกลิ่นหอม รสชาติดี) และยังคงคุณค่าทางโภชนาการมากกว่าหญ้าแห้ง และอีกทางเลือกหนึ่งคือการใช้วัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรบนพื้นที่สูงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากมูลนิธิโครงการหลวงมีการส่งเสริมให้มีการปลูกผัก พืชไร่ ไม้ผลต่างๆ บนพื้นที่สูงตลอดทั้งปี ซึ่งหากสามารถนำมาใช้เป็นอาหารสำหรับแกะพันธุ์ชนได้นั้น จะช่วยลดขยะทางการเกษตรได้

อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตของแกะนั้นไม่ได้ขึ้นกับอาหารหยาบเพียงอย่างเดียว ต้องมีการให้อาหารชั้นที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการด้วย ซึ่งการเลี้ยงแกะด้วยอาหารผสมครบส่วน (Total mixed ration, TMR) เป็นแนวทางหนึ่งที่จะให้แกะได้รับอาหารที่มีคุณภาพ มีโภชนาการครบและเพียงพอต่อความต้องการของแกะได้ตลอดทั้งปี ข้อดีของอาหาร TMR มีหลายประการ เช่น ทำให้แน่ใจว่าสัตว์ได้รับสัดส่วนของอาหารชั้นและอาหารหยาบที่เหมาะสม ลดความเสี่ยงของการเกิดความผิดปกติในระบบทางเดินอาหารเนื่องจากได้รับโภชนาการไม่สมดุล และผู้เลี้ยงสามารถให้อาหารได้ตรงตามความต้องการของสัตว์ นอกจากการเลี้ยงแกะพันธุ์ชนแล้วยังมีการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนม ซึ่งแพะนมที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมชาแนน กับแองโกลนูเบียน เพื่อผลิตนํ้านมเป็นหลัก จึงให้ความสำคัญกับแพะเพศเมีย สำหรับแพะเพศผู้เลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ ไม่มีวิธีการจัดการที่เหมาะสม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการเลี้ยงขุนแพะนมเพศผู้ สำหรับเพิ่มมูลค่าของแพะ และใช้ระยะเวลาการเลี้ยงที่สั้น

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางโภชนาของพืชอาหารสัตว์และวัสดุเหลือทิ้งในพื้นที่สูงสำหรับแพะนมเพศผู้และแกะชน
2. เพื่อศึกษาวิธีการเพิ่มคุณค่าทางอาหารและการเก็บรักษาพืชอาหารสัตว์และวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรที่เหมาะสมในแพะนมเพศผู้และแกะชน
3. เพื่อพัฒนาสูตรอาหารที่เหมาะสมในการเพิ่มคุณค่าทางอาหารสำหรับแพะนมเพศผู้และแกะชนจากพืชอาหารสัตว์และวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรบนพื้นที่สูง
4. เพื่อศึกษาวิธีการขุนแพะนมเพศผู้ที่เหมาะสมบนพื้นที่สูง

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1. สํารวจพืชอาหารสัตว์และวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรบนพื้นที่สูง ในแต่ละเดือน เพื่อจัดทำเป็นปฏิทินพืชอาหารสัตว์และวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรประจำปี 2561
2. วิเคราะห์ทางโภชนาของพืชอาหารสัตว์และวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรบนพื้นที่สูง
3. การศึกษาเพิ่มคุณค่าทางอาหารและเก็บถนอมอาหารไว้ใช้ในช่วงที่ขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ โดยทำการเปรียบเทียบผลในพืชสด พืชหมัก และพืชหมักเสริมเชื้อ
4. การศึกษาสูตรอาหารที่เหมาะสมสำหรับแกะพันธุ์ชนและแพะนมเพศผู้บนพื้นที่สูง โดยศึกษาประสิทธิภาพการเจริญเติบโตของแกะพันธุ์ชนและแพะนมเพศผู้ที่ได้รับสูตรอาหารที่แตกต่างกัน
5. การศึกษาวิธีการขุนแพะนมเพศผู้ที่เหมาะสมบนพื้นที่สูง โดยศึกษาทั้งปัจจัยการตอนและไม่ตอน และระดับโปรตีนในสูตรอาหารที่แตกต่างกันต่อประสิทธิภาพการเจริญเติบโตของแพะนมเพศผู้
6. คำนวณต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงแกะชนและแพะนมเพศผู้